

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENÉ VICTOR

Italiëlei, 99, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS

Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

SPLITSING VAN BANKEN RECHTEN VAN DERDE PERSONEN

De meest radikale maatregel welke tot heden ingevolge de bijzondere Volmacht werd getroffen, werd vastgesteld door het Kon. Besluit van 22 Augustus 1934 «betreffende de bescherming van het gespaard vermogen en de bankbedrijvigheid». Het deposito-bankbedrijf moet gescheiden worden van de portefeuille-maatschappij. Aandeelen of deelnemingen in maatschappijen die een industriele, landbouw- of handelonderneming ten doel hebben, hooren in de toekomst niet meer thuis bij de bank die gewoonlijk geld op korten termijn aanvaardt. De gemengde banken welke thans bestaan, moeten vóór 1 Januari 1936, hetzij aan één van de beide takken hunner bedrijvigheid vaarwel zeggen, hetzij zich in twee afzonderlijke maatschappijen splitsen.

Mogen de vruchten van dezen maatregel beantwoorden aan de sympathie en de hoopvolle verwachtingen waarmede zijn afkondiging werd begroet.

Die sympathie is nochtans niet volstrekt algemeen. Er werd critiek uitgeoefend, ook van juridisch standpunt uit. Men vroeg zich o.m. af hoe de rechten van derden zullen gehandhaafd worden.

De Gazette de Charleroi teekende heftig protest aan tegen het feit dat het maatschappelijk actief der gemengde bank in twee deelen zou worden gesplitst omdat aldus een deel van het actief aan de schuldeischers wordt onttrokken. De critiek steunt op de gedachte dat gansch het maatschappelijk actief het pand uitmaakt van schuldeischers

en obligatiehouders. Het is in hooge mate onzedelijk, zegt Mr de Lalou, dat dergelijke regeling zou doorgevoerd worden. (1)

De vraag is nu of de splitsing van de gemengde bank werkelijk een deel van het actief onttrekt aan den schuldeischer, zooals de critiek het vooropstelt. Een voorbeeld. A is schuldeischer van de gemengde bank Z die overgaat tot splitsing van haar bedrijvigheid. De bank Z zal haar activiteit als deposito-instelling toevertrouwen aan een ander organisme. Dit laatste is misschien een bestaande deposito-bank, of een nieuw op te richten vennootschap, dewelke we zullen noemen : de financieele instelling. De bank Z zal dan na de splitsing haar bedrijvigheid tot deze van portefeuille-maatschappij beperken.

Blijft A schuldeischer van de bank Z die voortaan slechts een holding is, of wordt hij schuldeischer van de financieele instelling ? De financieele instelling biedt misschien een ruimen waarborg, terwijl de holding mogelijk slechts een pak niet te realiseren aandeelen als pand zal kunnen aanwijzen.

Vooreerst weze opgemerkt dat het Kon. Besluit de scheiding voorziet van de twee hooger aangeduide takken van het bankbedrijf. Naar gelang dus de schuldvordering van A zal betrekking hebben op de eene of de andere dezer takken, zal zij in beginsel dienen overgezet op de financieele instelling, of niet. Doch in talrijke gevallen zal het niet absoluut uit te maken zijn of een bestaande vorde-

ring bij de eene of de andere tak dient gerangschikt. Daarenboven worden er zekere uitzonderingen voorzien ten opzichte van de scheiding der bedrijvigheid, wat dan ook logischer wijze een terugslag mag hebben op de verdeling van het passief.

Doch het gaat er hier niet om een juiste omschrijving te geven van de twee respectieffelijke takken die men scheiden wil. De vraag die wij thans onderzoeken betreft den toestand van derden tegenover de splitsing, onafhankelijk van het feit of de gebeurlijke verdeling van het passief in overeenstemming met de respectieffelijke doeleinden door de beide takken der bankbedrijvigheid nagestreefd, op doelmatige wijze werd verwezenlijkt. Welk is dan de toestand van schuldeischers en obligatiehouders?

Dat het actief van den schuldenaar het onderpand uitmaakt van den schuldeischer, is een der peilers van ons juridisch systeem. Indien het Kon. Besluit werkelijk voor doel had dergelijk beginsel neer te halen, in zake splitsing van de banken, dan moest zulks uitdrukkelijk worden verklaard. Welnu, het Kon. Besluit zegt niet welke de gevolgen van de splitsing zijn ten opzichte van de rechten van derden. Wij zijn dan ook van meening dat het gemeen recht hier van toepassing blijft. Dit is o.i. het antwoord op de critiek tegen de splitsing uitgebracht in verband met de rechten van schuldeischers en obligatiehouders.

En wat zegt nu dit gemeen recht?

Splitsing van banken is als dusdanig een ongekende figuur in de rechtswereld. De rechtspraak kent echter den inbreng hetzij van actief, hetzij van actief en passief, die door een maatschappij bij een andere wordt gedaan. De splitsing nu zal in vele gevallen geschieden door een inbreng van actief en passief. Deze inbreng zal de actieve en passieve elementen omvatten welke met deze bedrijvigheid betrekking hebben.

Een onderscheid dient gemaakt naargelang de schuld waarvan kwestie door de bestaande bank bij haar splitsing wordt overgewezen naar het tweede organisme of niet.

I. Veronderstellen we dat de schuld die tegenover haar bestaat bij de splitsing van de bank Z wordt overgezet op de nieuwe instelling. Zulks wordt tusschen beide bankinstellingen bedongen.

De schuldeischer is daardoor echter niet gebonden. Het gemeen recht leert dat de schuldenaar zijn passief zoo maar niet kan wegwerpen. Hij kan er zich ongelukkig niet zoo gemakkelijk van ontmaken. Ons recht kent geen overdracht, alleen slechts oversetting of overwijzing van schuld (delegatio).

De schuldenaar wijst een derde persoon aan die

in zijn plaats zal betalen. De bank Z kan de nieuwe financieele inrichting aanwijzen om in haar plaats haar verplichtingen te volbrengen tegenover een categorie harer schuldeischers. Maar deze schuldeischers zullen hun rechten tegenover de bank Z behouden, zoolang zij aan deze geen ontlasting hebben verleend. Slechts bij het inbrengen van deze ontlasting wordt de delegatio volmaakt geheeten, en wordt ze werkelijk een schuldvernieuwing of novatie. Alsdan verdwijnt de eerste schuld en meteen de oorspronkelijke schuldenaar.

Wij besluiten dat de schuldeischers en obligatiehouders van een gemengde bank die bij de splitsing naar een ander organisme worden verwezen, de volgende rechten bezitten:

1) Zij behouden de eerste bank als debiteur — ook nadat deze haar gemengd karakter zal hebben afgelegd — zoolang ze daaraan geen ontlasting hebben gegeven.

2) Zij verkrijgen ook een recht tegenover de andere instelling. Zij kunnen krachtens de stipulatio ten hunnen voordeele (stipulatio voor derden) die tusschen de twee bankorganismen bedongen werd, rechtstreeks optreden tegen de tweede instelling.

Hun toestand is er aldus niet op verslecht. Zij beschikken praktisch over twee debiteuren. Zij kunnen zich wenden zoowel tot de oude als tot de nieuwe instelling. Het is dus niet juist te beweren dat een deel van het actief aan deze schuldeischers zou worden onttrokken.

II. Wanneer nu dezelfde schuldeischer A bij de splitsing gehecht blijft aan de bestaande bank Z, kan het volgende worden opgemerkt:

Zoo de inbreng die door de bank Z bij de financieele instelling werd gedaan op voldoende wijze bezoldigd werd, dan vindt de schuldeischer A de tegenwaarde van het afgestaan actief in het vermogen van de bank Z. Zoo de inbreng beneden zijn werkelijke waarde werd bezoldigd, kan de actio pauliana worden ingeleid wanneer het middel met kwade trouw vanwege de beide betrokken bankinstellingen wordt berokkend. Een arrest van het Hof van Beroep van Gent, van 29 Juli 1901 (2) stelt vast dat een inbreng van actief en passief kan vernietigd worden ten verzoeken van de schuldeischers van de inbrengende vennootschap op basis van art. 1176 B.W. Dit arrest werd bekrachtigd door het hof van Cassatie in dato van 5 Juli 1902. Dergelijke zienswijze moet ook worden aangekleefd wanneer het een inbreng geldt van actief alleen. Trouwens, de hypothese welke hier wordt onderzocht (niet overzetten van de schuld aan het 2e bank-organisme) kan ook gepaard gaan met een inbreng door de eerste bank gedaan van actief

en van zekere passieve bestanddeelen andere dan de schuld tegenover haar.

De groote vraag echter is of de schuldenaar ook een recht kan laten gelden op het overgedragen actief, wanneer er geen kwade trouw aanwezig is. De rechtspraak kent gevallen waarbij wordt verklaard dat de overdracht van het actief de last van het passief medebrengt. Of dergelijke regel van toepassing zou kunnen zijn bij de splitsing van

banken, hopen wij een volgende maal te onderzoeken.

J. De Weerdt,
advokaat.

(1) 19 Augustus 1934.

(2) Hof van Beroep Gent 29 Juni 1901. Revue Pratique des Sociétés 1901 p. 212 nr 1249.

Hof van Verbreking 5 Juni 1902, Rev. Pr. des Sociétés 1903 p. 8 nr 1389.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 27 Juni. 1934.

Voorzitter: Mr Istas.

Raadshereen: MM. Boucquoy en Fontaine.

Advocaat-Generaal: M. Van Durme.

Pleiter: Mter Carl Le Bon.

I. — BENADEELING BIJ VERKOOP. — DADELIJKE UITWINNING. — VERNIETIGING MOGELIJK. — GEEN TOEPASSING ART. 1684 B. W.

II. — VORDERING TOT VERNIETIGING TER ZAKE VAN BENADEELING. — VERVALTERMIJNEN. — ART. 92 DER WET VAN 15 AUGUSTUS 1854. — AFWIJKING VAN ART. 1676 B. W.

I. De verkoopen bij dadelijke uitwinning zijn ingevolge art. 1674 B. W. voor vernietiging ter zake van benadeeling vatbaar; zij vallen niet onder toepassing van art. 1684 B. W.

Inderdaad, de verkoop bij dadelijke uitwinning, niettegenstaande hij bij onteigening gebeurt, geschiedt niet bij gezag van recht, in den zin van art. 1684 B. W., daar hij zijnen rechtsgrond niet vindt in eene vereischte der wet maar in het recht door den schuldenaar aan den schuldeischer toegekend, om het gehypothekeerde goed in den vorm van een vrijwilligen verkoop te doen verkoopen. Het is dus niet het gerecht, maar den schuldenaar zelf die door bemiddeling van zijn schuldeischer, den verkoop toelaat.

Art. 1684 B. W. moet op beperkende wijze uitgelegd worden. Het zegt niet dat geen enkelen rechterlijken verkoop ter zake van benadeeling mag te niet gedaan worden; het zegt alleen dat zulks niet mag gebeuren voor verkoopen die slechts bij rechtsmacht mogen uitgevoerd worden.

II. Ingeval van verkoop bij dadelijke uitwinning moet de vordering tot nietigverklaring ter zake van benadeeling, op grond van art. 92 al. 3 der wet van 5 Augustus 1854 en in afwijking van het algemeen voorschrift van art. 1676 B. W., ingesteld worden binnen de vijftien dagen na de beteekening van de toewijzing. Het door gemeld art. 92 ingesteld verval van rechten, is van openbare orde. Het moet door den rechter ambtshalve worden toegepast en mag steeds worden ingeroepen, dus ook na verweertengronde.

Bruyninckx t/ Roels.

Aangezien Mter Schreyber oorspronkelijk aangeesteld voor beroepene R. niet meer verschijnt.

Gezien art. 149, 150 en 470 van het wetboek van burgerlijke rechtspleging.

Verleent verstek tegen beroepene R. en zijnen pleitbezorger Mter Schreyber.

En aangezien de verkoopen bij dadelijke uitwinning — niettegenstaande zij bij onteigening gebeuren — niet bij rechtsmacht, in den zin van art. 1684 B. W. geschieden, daar zij hunne grondstelling vinden, niet in een vereischte der wet, maar in het recht door den schuldenaar aan den schuldeischer erkend het gehypothekeerde goed in den vorm der vrijwillige verkoopen te doen verkoopen.

Dat het aldus het gerecht niet is, maar wel de schuldenaar zelf die bij bemiddeling van zijnen schuldeischer de verkoop toelaat.

Dat die verkoopen bijgevolg onder toepassing van art. 1684 B. W. niet vallen, maar overeenkomstig art. 1674 B. W. voor vernietiging ter zake van benadeeling vatbaar zijn.

Aangezien art. 1684 B. W. eene beperkende schikking uitmaakt, dat het niet zegt dat uit reden van benadeeling geen enkelen rechterlijken verkoop mag te niet gedaan worden, maar alleenlijk dat zulks niet gebeuren kan voor verkoopen die slechts bij rechtsmacht mogen uitgevoerd worden.

Dat het bevelschrift van den voorzitter die den notaris aanstelt eene zuivere akte van willige rechtsmacht daarstelt, — dat diensvolgens het volstrekt niet als uitwetsel heeft den pand van den vervolger onder rechtsgezag te stellen en de verkoop ervan te gebieden:

Dat er nochtans daaruit niet vloeit dat art. 1676 van het B. W. van toepassing is wanneer de verkoop bij dadelijke uitwinning geschiedt.

Aangezien art. 92 al. 3 der wet van 15 Oogst 1854 van voornoemd art. 1676 B. W. afwijkt: dat uit de bewoordingen zelve van gezegd art. 92 blijkt dat in de verkoopen bij dadelijke uitwinning de vordering tot nietigverklaring moet op straf van verval, ingesteld worden binnen de vijftien dagen van de beteekening aan den schuldenaar van de toewijding.

Aangezien de eisch tot tenietdoening van den verkoop ter zake van benadeeling eene vordering tot nietigverklaring uitmaakt.

Dat de wetgever gewild heeft dat de rechts-

toestand van het bij dadelijke uitwinning verkochte onroerend goed spoedig zij vastgesteld.

Dat in tegenstelling met hetgeen beroeper beweert, vermeld art. 92 al. 3 volkomen ter zake van toepassing is.

Aangezien het door dit artikel gestelde rechtsverval het openbaar belang aanraakt, daar het voor doel heeft het eigendomsrecht te behoeden van alle onzekerheid door betwisting der geldigheid van zijnen aankoop; hetgeen van aard is de toewijzing aan goet den prijs te doen geschieden.

Dat er daaruit volgt dat het verval van ambtswege door den rechter dient uitgesproken te worden: dat men ervan niet kan afzien, en dat er ten allen tijde en in elken stand der zaak kan worden toe besloten en dat het ook door verwerping over den grond der zaak niet kan gedekt worden:

Aangezien het door art. 92 al. 3 vastgestelde termijn om de nietigheid te doen gelden noch aan onderbreking noch aan opschorsing onderhevig is.

Aangezien het proces-verbaal van eendelijke toewijzing aan beroepene R. van het onroerend goed waarvan sprake, door Meester Emile Van der Heyde, notaris te Calmpthout verblijvende, den 20 Juli 1931 opgemaakt en geregistreerd, 2 bladen, een verzending te Brecht, den 27 Juli 1931, deel 162 blad 33 vak — ontvangen 10.028,02 fr.) ten verzoeken van de schuldeischers echtgenooten F. Huysmans-Huyghelen, Fr. Van Dijck en L. Roels, den 3 September 1931 aan beroeper Br. werd beteeekend.

Aangezien het maar bij exploit van 29 October 1931, aldus meer dan 15 dagen na bedoelde beteeekening, is, dat beroeper Br. den aankoper beroepene R. voor de rechtbank van Antwerpen gedaagd heeft ten einde de vernietiging van den verkoop uit reden van benadeeling op wet van art. 1674 te bekomen.

Dat diensvolgens en zooals de eerste rechter het vastgesteld heeft, de door de wet bepaalde termijn om de nietigheid in te roepen overschreden is.

Dat in die omstandigheden het met recht is dat de rechtbank van Antwerpen den eisch van beroeper Br. niet ontvankelijk verklaard heeft.

Om deze redenen

Het Hof,

gehoord den heer Advocaat-Generaal Van Durme in zijn gelijkvormig advies gegeven ter openbare zitting, alle verdere en tegenstrijdige besluiten verwerpende.

Rechtsprekende bij verstek.

Verklaart het beroep ontvankelijk in den vorm — maar ongegrond. Bekrachtigt het vonnis a quo in zoo ver het beroeper Br. in zijnen eisch niet ontvankelijk verklaard heeft en hem tot de kosten verwezen heeft.

Veroordeelt voornoemden beroeper in de kosten van beroep.

CORRECTIONNEELE RECHTBANK VAN ANTWERPEN

8e Kamer. — 20 Juli 1934.

Voorzitter: M. de Baer.

Rechters: MM. Verstraeten en Van Mieghem.

Pleiters: MMrs Gryspeerdt, Elebaers, Van Reeth, Verbaet.

AANSPRAKELIJKHEID. — VERKEER. — ONGE-

VAL. — BEREKENING DER SCHADE. — VER-
OORDEELING IN SOLIDUM. — ONMIDDELLIJKE
UITBETALING. — KOSTELOOS VERVOER.

1. In geval van veroordeeling tot schadevergoeding wegens een ongeval veroorzaakt door twee personen moet de veroordeeling in solidum uitgesproken worden.

II. Wanneer hoofdens schadevergoeding, er een onmiddellijke uitbetaling van kapitaal gebeurt, moet het kapitaal met 10 % wegens onmiddellijk genot verminderd worden.

III. Om de schade, in geval van onvrijwillige dooding, te bepalen moet zij berekend worden op basis van de gemiddelde winsten van het slachtoffer, met aftrok van 40 % voor het onderhoud van het slachtoffer.

IV. In geval van grove fout van den autovoerder is het zelfs niet noodig het belang der omstandigheid van het kosteloos vervoer te onderzoeken.

O. M. en B t/E. P. en V.

Aangezien uit het onderzoek blijkt dat jufvrouw V. bij het naderen van het gevaarlijk kruispunt der Hollandsche-, Rotterdamsche- en Van Straelenstraten haar gang vertraagd heeft, terwijl anderzijds P. — die nogal tamelijk hard reed zijn snelheid niet gematigd heeft;

Dat het plan zongvuldig door den heer deskundige De Loof opgesteld volgens de verklaringen der betichten en der getuigen aantoonst dat jufvrouw V. minstens op een meter buiten de tramruggels gebleven is;

Dat overigens de engste ruimte tusschen de oostelijke en westelijke kanten van het kruispunt, waardoor beide betichten hun gang wilden voortzetten, zestien meters meet;

Dat het autorijtuig van jufvrouw V. op minstens negen meters van de oostelijke zijde van het kruispunt gestopt is; dat ze dus het middelpad van het kruispunt niet overschreden heeft en bijgevolg op een voldoende afstand gebleven is om het andere autorijtuig zijn weg ongehinderd te laten voortzetten;

Dat P. echter om het tweede gedeelte der Rotterdamstraat nog vóór het autorijtuig van jufvrouw V. in te keeren plotseling links gezwinkt heeft en ten gevolge van zijn betrekkelijk overdeven snelheid niet genoeg naar links heeft kunnen afzetten om in de Rotterdamstraat zijn weg te vervolgen;

Dat hij inderdaad 2.50 meters te ver naar rechts op de noordelijke hoek gebold heeft, zoodat hij met zijn auto tegen het huis, dat de hoek vormt tusschen de Rotterdam- en Hollandschestraten, terecht gekomen is;

Aangezien dat het duidelijk is dat indien P. met voorzichtigheid het kruispunt genaderd had, het ongeluk nooit zou gebeurd zijn;

Dat inderdaad, indien hij niet te hard gereden had, hij gemakkelijk links had kunnen zwenken en regelmatig het tweede gedeelte der Rotterdamstraat inrijden;

Dat bovendien zelfs indien hij zich vergist heeft over de beweging van jufvrouw V. en dacht dat zij hem nog wilde voorsteken, het vóór de hand ligt, dat in plaats nog voor haar te willen voorschieten, zijn eenvoudigste plicht was, ten einde een persoonsongeluk

te vermijden, recht af te zetten en zijn weg door de Hollandschestraat te vervolgen;

Dat uit dit onbezonnen maneuver van P. springt dat ofwel deze onoplettend ofwel ten gevolge van zijn groote ondervinding van autovoerder een te hoog denken van zijn behendigheid gehad heeft;

Aangezien indien uit het onderzoek blijkt dat jufvrouw V. bij het naderen van het kruispunt vertraagd heeft, anderzijds het door den heer deskundige De Loof opgesteld plan aantoon, dat zij niet voldoende recht afgestoken heeft om haar rechter kant regelmatig te houden ;

Dat weliswaar jufvrouw V. om haar rechterkant te houden rechts van het deksel der riool had moeten rijden ;

Aangezien het moeilijk is te gissen wat zou voorvallen zijn indien jufvrouw V. recht gereden had ;

Dat nochtans in dit geval P. een grootere ruimte zou gehad hebben om zijne zwaaiende beweging uit te voeren ten einde het tweede gedeelte der Rotterdamschestraat in te slaan en misschien zou hij in die onderstelling zijne richting nog kunnen verbeterd hebben ;

Dat die overweging niet wegneemt dat de groote schuld in de gedraging van P. berust, die te snel een gevaarlijk punt genaderd is en liever dan een kleinen omweg te doen gewaagd heeft een roekeloze beweging uit te voeren ;

Dat de verhouding tusschen de door betichte bedreven schulden in de proportie van een vijfde ten laste van jufvrouw V. en vier vijfden ten laste van P. kan vastgesteld worden ;

Op de eischen der burgerlijke partijen :

1° *Eisch der weduwe :*

Aangezien de rouw en begrafeniskosten beloopende op de som van 4.468.26 fr. niet betwist worden ;

Aangezien de belastbare inkomsten van het slachtoffer ambtshalve door den toezieners der belastingen voor het dienstjaar 1929 geschat zijn geweest ;

Dat B. voor het dienstjaar	1930
idem	1931
idem	1932

verklaard heeft ;

Dat op basis dezer verklaringen de burgerlijke partij gemiddeld verdiensten aanneemt van

Dat de crisis reeds ingetreden is op het laatst van het jaar 1929 en sindsdien diep ingegrepen heeft ;

Dat echter men niet definitief van alle hoop van herneming der zaken moet afzien ; dat ex-acquo et bono eene middelmatige winst van franks, zooals de burgerlijke partij in hare pleidooi voorgesteld heeft kan aangenomen worden ;

Dat het slachtoffer 45 jaar oud was op 't oogenblik van het ongeval ;

Dat voor de berekening van het kapitaal der vergoedingen de burgerlijke partij ten rechte het gebruik vraagt van den vermenigvuldiger aangeduid door de kapitalisatietafel gevoegd bij het Koninklijk Besluit van 12 November 1929, tafel die, zooals het Arrest van het Hof van Beroep van Brussel in dato 27 November 1933 het verklaard, gestaafd is op de moderne sterftetabels bewerkt door het komitee der Fransche levensverzekeringsvennootschappen ; (Rechtskundig Weekblad, 10 December 1933) ;

Dat de vermenigvuldiger..... is ; dat echter van de

aangenomen jaarlijksche verdienste 40 % dienen afge-rekend voor het onderhoud van het slachtoffer zelf. (bovenvermeld arrest — en nog : Beroep Luik 18 Januari 1933, Bull. Ass. 1933 p. 173 — Bruxelles 10 Jan. 1931, Rev. ass. Resp. 1931 blz. 738) ;

Dat dus slechts franks door dient vermenigvuldigd wat de som uitmaakt van.....

Aangezien de pijnen en smarten van het slachtoffer dat slechts twee dagen aan zijn kwetsuren overleefd heeft en meestal in bewusteloosheid is gebleven is alle billijkheid op duizend frank kunnen geschat worden ;

Dat de zedelijke schade door de weduwe geleden kan vastgesteld worden op duizend frank ;

(Hof van Beroep Brussel 21 Februari '34. Rechtsk. Weekbl. 15 April 1934 — id. Boetstrf. Antwerpen, 20 December '33) ;

Aangezien volgens de rechtspraak van het Hof van Beroep van Brussel de toegekende sommen dienen verminderd met 10 % wegens het gewisse voordeel voortvloeiende uit het onmiddellijk genot van een kapitaal ; (arr. 29 November 1933 — 21 Februari 1934 reeds aangehaald) ;

Aangezien P. invoert om aan zijn burgerlijke verantwoordelijkheid te ontsnappen dat er tusschen B. en hem eene verbintenis van vrijwillig vervoer gesloten werd ;

Dat echter hoegenaamd niet bewezen is en uit niets blijkt dat er eene overeenkomst tusschen den automobilist en den gevoerden persoon zou ontstaan zijn ;

Dat gedurende gansch het onderzoek der zaak geen woord gerept is geweest over de betrekkingen die zouden bestaan hebben tusschen den eersten betichte en het slachtoffer ; dat de Rechtbank zelf tot nu toe nog niet weet in welke omstandigheden en waartoe ze te samen vertrokken zijn ;

Dat in dergelijk geval men toch niet redelijk kan aannemen dat door het eenvoudige feit van in het rijtuig van P. te stappen, B. zou aanvaardt hebben alle risicos op te loopen voortkomende uit een quasi delictueele fout, en nog min deze voortvloeiende uit een inbreuk op de strafwet ; (Arr. Brussel 4 Mei 1932 Rechtsk. Weekbl. 22 Mei 1932) ;

Dat de bestuurder van het autorijtuig en zijn passagier bijgevolg als derden tegen elkander dienen aanzien en hunne betrekkingen door de regelen van de delictueele aansprakelijkheid beheerd ; (Arr. Brussel 6 Juli 1927 — Rev. Drt. Pen. 1927 blz. 2077 — Arr. Luik 30 Januari 1929 — Pand. Pér. 1930 nr 69 — Arr. Brussel 16 April 1930, Rev. ass. en Resp. Okt. 1930 blz. 661) ;

Dat in ieder geval het van alle belang ontbloomt is over het principie der aansprakelijkheid van den autovoerder in geval van kosteloos vervoer te redetwisten wanneer, gelijk in huidig geval, gebleken is dat de geleider een grove fout begaan heeft ; (Brüss. 24 Mei 1930, Rev. ass. resp. Mei-Juni 1931 blz. 144) ;

2o *Eisch van de burgerlijke partij P. :*

Aangezien zooals reeds uitgelegd geweest is het ongeval waarvan P. met zijn passagier B. slachtoffer is geweest voor een vijfde aan de onvoorzichtigheid van jufvrouw V. toe te schrijven is ;

Aangezien het vaststaat dat P. een zeker aantal kwetsuren opgelopen heeft en namelijk een splinterbreuk van den voorrechterarm, die hem eene volledige werkonbekwaamheid van drij maanden veroorzaakt heeft en tot nu toe hem nog in zijne werkzaamheid zou hinderen ;

Aangezien de Rechtbank gansch onwetend is der jaarlijksche verdiensten van de burgerlijke partij, en ook de noodige inlichtingen niet bezit om na te gaan welke invloed het ongeval op zijn inkomsten heeft uitgeoefend;

Dat het haar dus onmogelijk is deze schade oordeelkundig te begrooten;

Dat het echter niet overdreven is voorloopig een vergoeding van 10.00 frank aan de burgerlijke partij toe te kennen, waarvan slechts 1/5, ten laste van jufvrouw V.;

Dat vooraleer ten gronde te beslissen, er tot volgend onderzoeksmaatregel zal moeten overgegaan worden;

* * *

Aangezien weduwe B. de veroordeeling der beide betichten is solidum vraagt;

Dat de schadevergoeding spruit uit het beginsel van art. 1382 van het Burgerlijk wetboek volgens hetwelk elkeen instaat voor de schade die hij door zijne schuld aan een ander heeft veroorzaakt;

Dat ingeval de schuld der beide betichten noodzakelijk is geweest om het ongeval in alle zijne omstandigheden te doen gebeuren;

Dat dus de dood van B. aan beide daders toe te wijten is en ieder van hun dient aansprakelijk gesteld te worden voor het geheel; (arr. Br. 18 Januari 1930, bez. 54, nr 33; id. 19 November 1930;

(Reer. drt. pén. 1932 blz 254 — Garraud drt. pén. B. 11 blz 57 nr 39 Planiol et Ripert B. V. blz. 929 — Demogues drt. Civ. B IV nr 669 blz. 477);

Aangezien echter de schuldenaar die de schuld vol-
daan heeft in eens krachtens de actie de in rem verso zijn verhaal kan uitoefenen tegen zijn medeschuldenaar voor de som zijn schuld voorgeschoten;

Aangezien er verzachtende omstandigheden bestaan voor beide betichten spruitende uit hun goed verleden;

Rechtdoende op den eisch der Burgerlijke partijen: *Weduwe B.*;

Veroordeelt beide betichten in solidum onder voorbehoud van hun respectievelijk eventueel verhaal tot de som van met de vergoedende intresten sinds 19 Juli 1933 en de gerechtelijke intresten sinds 6 Juni 1934 en de kosten berekend op 3 frank;

En aangezien deze som de 300 fr. te boven gaat. Gezien art. 1, 2, 3, 4, 5 der wet van 27 Juli 1871. Zegt voorwat de eerste betichte betreft deze som eischbaar bij lijfswang, bepaald de duur ervan op zes maanden en benoemt deurwaarder Wynen, te Antwerpen om het voorafgaande bevel tot lijfswang te beteekenen. *P.*;

Zegt voor recht dat jufvrouw V. slechts voor 1/5 de verantwoordelijkheid aan het ongeval moet dragen. Veroordeelt haar tot de betaling van twee duizend frank ten provisionneelen titel.

Vooraleer ten gronde te beslissen:

Benoemt als deskundige den heer Dr. Med. Isidoor Van Deuren, geneesheer te Antwerpen, na behoorlijk zijn eed te hebben afgelegd, om de bepaalde gevolgen uit het ongeval gesproten en gebeurlijk den graad der blijvende onbekwaamheid vast te stellen;

Benoemt verder den heer Lic. Comm. Sc. Jos. De Keyzer, expert boekhouder te Antwerpen, na behoorlijk zijnen eed te hebben afgelegd met zending, na kennis genomen te hebben van het bundel de bestand-
deelen der zaak en de boekhouding van P. in een be-

redeneerd advies het bedrag der schade door P. in zijn handel geleden vast te stellen en alle noodige gegevens op te zoeken en te verschaffen die van aard zijn de Rechtbank toe te lichten betreffende de schade-
lijke gevolgen van het ongeval.

Kosten voorbehouden.

Stelt de zaak ten dien einde onbepaald uit.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ST NIKLAAS

10 Juli 1934

Voorzitter : M. De Cleene
Referendaris : M. L. Thuysbaert.
Pleiters : Mters Orban en De Pesseroey.

FAILLIET. — AANTAL DER SCHULDEISCHERS.
FAILLIET. — POGINGEN OM ZICH ALS ONVER-
MOGEND TE DOEN VOORKOMEN.

Ook de schuldenaar die slechts een schuldeischer heeft, kan in failliet verklaard worden.

De rechtsleer en de rechtspraak beslissen dat een handelaar, die alles in het werk stelt om de meening te doen ingang vinden dat hij onvermogen is en die met dit doel zijn vermogen te gelde maakt of zijn koopwaren doet verdwijnen, ten einde dit pand aan de vordering zijner schuldeischers te onttrekken, met recht door de rechtbank in failliet verklaard wordt.

Chocolaterie Victoria t/ Van den Berghe

Gezien de geregistreerde dagvaarding van 4 Juni 1934;

Aangezien de vraag strekt ten einde: «gedaagde, in staat van failliet te hooren verklaren; den datum te hooren vaststellen op denwelke hij zijn betalingen heeft gestaakt; al de maatregelen te hooren bevelen door de wet voorgeschreven in het voordeel der schuldeischers; gedaagde te hooren veroordeelen tot de kosten, die zullen voorafgenomen worden, bij voorrecht, op het actief der failliet»;

Aangezien de aanlegster verklaart haar vraag strekkende tot faillietverklaring van gedaagde in te trekken, doch verzoekt dat laatstgenoemde tot de kosten zou verwezen worden;

Aangezien gedaagde op de vraag antwoordt dat er nooit reden bestaan heeft om het failliet te verklaren en dat er ook geen aanleiding bestond om het faillissement aan te vragen;

dat hij nooit heeft opgehouden te betalen en dat, evenmin, zijn krediet wankelt;

dat hij slechts één schuldeischer heeft, namelijk de aanlegster;

Aangezien gedaagde, bij wedereisch, besluit dat aanlegster zou veroordeeld worden om hem eene som van 400 frank, ten titel van schadeloosstelling, te betalen uit hoofde van de door haar lichtvaardig ingestelde rechtswordering;

Aangezien het blijkt, en, overigens, door gedaagde niet wordt betwist, dat laatstgenoemde, op het tijdstip dat de onderhavige rechtswordering werd ingeleid, aan de aanlegster verschuldigd bleef, ingevolge

een geregistreerd vonnis, tegensprakelijk verleend, door de Koophandelsrechtbank van St. Nikolaas, in dato 14 November 1933, eene som van fr. 681,85 in principaal;

dat voormeld vonnis aan gedaagde beteekend werd den 9 Januari 1934, met aanmaning het verschuldigd bedrag, binnen de 24 uren, te kwijten in handen van den handelenden deurwaander;

Aangezien gedaagde aan deze aanmaning geen gevolg gaf;

Aangezien ook de schuldenaar, die slechts één schuldeischer heeft, failliet kan verklaard worden (Namur, D. III, Nr 1593; Humblet, Traité des faillites, Nr 19; De Perre, Nr 3; Pand. B. V° Failli, Nrs 155 en 156; Charleroi, 25 October 1893, P. P. 1894, Nr 127; Gent, 10 Februari 1894, Pas. II, 239; Gent, 11 April 1907, Pas. II, 269; Brussel, 11 Februari 1909, Jur. Com. Bruxelles, 161; Luik, 5 Augustus 1915, Jur. Liège, 1919, 119; Brussel, 21 Januari 1927, Rev. soc., Nr 2782);

Aangezien, bovendien, de aanlegster beweert en aanbiedt te bewijzen dat, op het oogenblik waarop de dagvaarding werd beteekend, er, ten huize van den verweerder, koopwaren voorhanden waren en dat deze alle waren verdwenen, wanneer het vonnis aan gedaagde werd beteekend, zoodat het overbodig was een proces-verbaal van niet-bevinding te doen opstellen;

Aangezien het aangehaalde feit ter zake dienend en afdoende is;

dat, inderdaad, de Rechtsleer en de Rechtspraak beslissen dat de handelaar, die alles in het werk stelt om de meening te doen ingang vinden dat hij onvermogen is en die, met dit doel, zijn vermogen te gelde maakt of zijn koopwaren doet verdwijnen, ten einde dit pand aan de vordering zijner schuldeischer te onttrekken, met recht en reden, door de Rechtbank failliet verklaard wordt (Brunet, V° Faillite et banqueroute, Nr 111; Pand. B. V° Failli, Nr 209; Brussel, 4 Maart 1916, P. P. 1915-1920, II, bl. 141, Nr 120);

Om deze redenen:

De Rechtbank, alle tegenstrijdige besluiten verwerpende, alvorens ten gronde te vonnissen, laat de aanlegster toe te bewijzen door alle rechtsmiddelen, getuigen inbegrepen, dat op het oogenblik, waarop de dagvaarding werd beteekend (30 October 1933), er ten huize van den verweerder koopwaren voorhanden waren en dat deze alle verdwenen waren wanneer het vonnis van 14 November 1933 aan verweerder beteekend werd (9 Januari 1934);

Behoudt aan verweerder het tegenbewijs voor;

Bepaalt het getuigenverhoor op Maandag 17 September e.k., te 10½ uur.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

2e Kamer. — 6 April 1934.

Voorzitter : M. Van Antwerpen.

Rechters : MM. De Kepper en Van de Velde.

Referendaris : M. Van Houtte.

Pleiters : Mters Percy en J. De Clercq.

VERZEKERING. — INDEPLAATSSTELLING. —

SLACHTOFFER VAN EEN ONGEVAL VERGOED DOOR ZIJN VERZEKERAAR. — GEEN NOTIFICATIE. — VORDERING VAN SLACHTOFFER ZELF BLIJFT ONTVANKELIJK.

SCHADEVERGOEDING. — TEGENSPREKELIJKE VASTSTELLING. — TIJDVERLET. — VERGOEDING.

Het feit dat den benadeelde door zijn verzekeraar schadeloos zou gesteld zijn heeft niet voor gevolg dat de vordering van dezen benadeelden tegen over den aansprakelijken persoon onontvankelijk zou zijn, zoolang de indeplaatsstelling niet genotificeerd werd.

Het is billijk aan den benadeelde na een auto-ongeval een drietal dagen werkverlet toe te kennen, buiten den tijd noodig voor de eigenlijke herstellingen, omdat hij in de mogelijkheid dient gesteld te worden verweerder aan te manen om bij de vaststellingen aanwezig te zijn.

N. V. Handelsmaatschappij Eindhoven t/ Lenaerts.

Gezien de geboekte dagvaarding op 1 Juli 1933 beteekend;

Aangezien de eisch strekt tot betaling van 626.05 gulden of hunne waarde in Belgische franken aan de hoogste koers op den dag der betaling in vergoeding der schade opgelopen door aanlegster ingevolge de botsing welke zich voerde op 29 Juli 1932 tusschen auto-camion haar toebehoorende en het voertuig toebehoorende aan verweerder;

Aangezien het blijkt uit het strafrechterlijk onderzoek dat verweerder dient verantwoordelijk gesteld te worden voor het ongeval daar hij verzuimde de snelheid van het voertuig dat hij bestuurde derwijze te regelen dat hij voor zich een voldoende vrije ruimte behield om dit voertuig voor een hindernis tot stand te kunnen brengen;

Aangezien ten onrechte verweerder beweert dat de eisch ingeleid door aanlegger niet ontvankelijk is daar de schade reeds vergoed werd aan aanlegster door dezes verzekeringsmaatschappij;

Aangezien inderdaad de inplaatsstelling van gezegde maatschappij ten gunste van aanlegster niet aan verweerder op eenerelei wijze werd genotificeerd en dus res inter alios acta blijft voorwat deze laatste betreft;

Aangezien de kosten van herstellingen niet ernstig betwist worden en 498.55 gulden bedragen;

Aangezien de herstellingen 12 dagen in beslag namen en het billijk is aan aanlegster een drietal dagen toe te kennen ten einde haar in de mogelijkheid te stellen verweerder aan te manen bij de noodige vaststellingen aanwezig te zijn, zoodoende de schade wegens verlet moet bepaald worden op 1.125 frank, zijnde 15 dagen aan 75 fr. per dag;

Om deze redenen,

De Rechtbank, geeft akte aan beide partijen dat zij het geding schatten op meer dan 5.000 frank voorwat de bevoegdheid en den aanleg betreft;

Veroordeelt verweerder te betalen aan aanlegster ten titel van schadevergoeding de som van 498.55 Nederlandsche gulden of hunne waarde in Belgische franken aan de hoogste koersen van den dag der betaling, en 1.125 frank, dit alles met de intresten wegens verwijl van af den 29 Juli 1932, de gerechtelijke intresten en de kosten.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL TE ANTWERPEN

7e Kamer. — 14 Mei 1934.

Voorzitter : M. Ch. Franck.

Referendaris : M. Arendt.

Pleiters : Mters H. Deckers en M. Lambreghts.

BEVOEGDHEID. — VONNIS DER HANDELS-RECHTBANK UITVOERBAAR MITS BORGSTELLING. — HANDELSRECHTBANK BEVOEGD.

Wanneer een handelsrechtbank de uitvoering van een harer vonnissen heeft toegelaten bij voorraad doch mits borgstelling en wanneer er een betwisting oprijst nopens het al of niet afdoende zijn van den borg, is ingevolge artikels 440 en 441 van het Wetboek van Burgerlijke rechtspleging, deze zelfde handelsrechtbank bevoegd om over de waarde van den geboden borg te oordeelen. Het geldt hier een door de wet voorziene uitzondering op het principe van artikel 14 betreffende de bevoegdheid, volgens hetwelk de handelsrechtbanken onbevoegd zijn om kennis te nemen van de geschillen, spruitende uit de uitvoering hunner vonnissen.

Weets t/ Van Raemdonck.

Gezien de geboekte dagvaarding van 7 April 1934 strekkende tot de verklaring dat de door aanlegger aangestelde borg goed en deugdelijk is ;

strekkende dienvolgens tot de verklaring dat aanlegger gerechtigd is over te gaan tot de uitvoering van het geboekte vonnis op 10 Januari 1934, tusschen partijen op tegenspraak gevelde ;

Aangezien, wat betreft de bevoegdheid :

dat de aanstelling van eenen borg blijkbaar eene daad van rechtspleging daargestelt, dewelke enkel voor doel heeft eene voorafgaandelijke voorwaarde der uitvoering van het vonnis te vervullen ;

Aangezien krachtens art. 14 der wet op de bevoegdheid de Rechtbanken van Koophandel onbevoegd zijn om kennis te nemen van geschillen spruitende uit de uitvoering hunner vonnissen ;

Aangezien nochtans, artikels 440 en 441 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging eene stellige uitzondering op dezen grondregel voorschrijven en dit vermoedelijk, om redenen getrokken uit de noodwendigheden eener goede en spoedige rechtsbedeeling ;

Aangezien, wat aangaat den grond, blijkt, luidens artikel 440 waarvan spraak, de verplichting van de stukken neer te leggen die van aard zouden zijn de kapitaalkrachtigheid van den borg te kunnen bewijzen, onderworpen te zijn aan het uitdrukkelijke gebod der Rechtbank, welke het bewuste vonnis heeft uitgesproken ;

« avec sommation de se présenter au greffe » pour prendre communication, sans déplacement des » titres de la caution, s'il est ordonné qu'elle en four- » nira... »

Aangezien in onderhavig geval de Rechtbank onnoodig heeft geacht zulke zekerheidsmaatregel te bevelen ;

Om deze redenen,

De Rechtbank zich bevoegd verklarende ;

verklaart den eisch ontvankelijk en gegrond ;

zegt dienvolgens, voor recht, de aanstelling van den door aanlegger aangeboden borg goed en deugdelijk ;

zegt dat aanlegger gerechtigd is over te gaan tot de uitvoering van het tusschen partijen gevelde vonnis ; verwijst verweerder tot de kosten des gedinges.

RECHTBANK VAN KOOPHANDEL VAN ANTWERPEN

2e Kamer. — 25 Juli 1934.

Voorzitter : M. Eyckmans.

Referendaris : M. Noppe.

Pleiters : Mers Van Scharen en Strijckers.

BEVOEGDHEID IN HANDELSZAKEN. — MINDERJARIGE. — KOOP. — ONBEVOEGDHEID DER HANDELSRECHTBANK.

De Handelsrechtbank is onbevoegd om kennis te nemen van een eisch in betaling van een koop, die gesloten werd door een minderjarige.

F. S. t/ R.

Gezien de geboekte dagvaarding op 6 Januari 1934 beteekend, strekkende tot betaling eener som van fr. 4.351.95, wegens levering en verkoop van een occasie-auto en verschillende bijhoorigheden en koopwaren ;

Aangezien verweerder het voordeel opeischt van artikels 1305 en volgende van 't Burgerlijk Wetboek ;

Aangezien het vaststaat dat verweerder op het oogenblik der kwestieuze leveringen en mondelinge verkoopen minderjarig was ;

Aangezien verweerder verklaart, zonder dat het tegendeel ervan terzake bewezen is, dat hij op gezegd oogenblik niet meerderjarig verklaard was en ook niet gemachtigd, overeenkomstig artikel 4 en 6 der wet van 15 December 1872, om hetzij handel te drijven in het algemeen, hetzij afzonderlijke handelsdaden te stellen ;

Aangezien de daden door verweerder gesteld dus niet als geldige handelsdaden kunnen beschouwd worden en dat de Burgerlijke Rechtbank alleen, ter uitsluiting der Koophandelsrechtbank, bevoegd is om erover te kennen (Beroep : Brussel 20 Juli 1890. Pas. 1891-2-25) ;

Om deze redenen :

verklaart de Rechtbank zich onbevoegd om over den eisch te beslissen ;

verwijst partijen om zich in rechte te voorzien voor den bevoegden rechter, en laat de kosten ten laste van aanlegger.

WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP VAN ANTWERPEN

Kamer van Bedienden. — 15 October 1934.

Voorzitter : Mr H. Van Oekel.

Pleiters : Mers Gryspeerdts en H. Deckers.

BEDIENDENCONTRACT. — ONTIJDIGE OPZEG.

— VERGOEDING. — AARD DER VERGOEDING.
— RAMING DER SCHADE.

De bij de wet van 1922 vastgestelde vergoedingen voor ontslaging zonder opzeg, zijn van volstrekt forfaitaire aard en moeten in elk geval aan den onrechtmatig ontslagen bediende toegekend worden, zonder dat men moet nagaan of de schade werkelijk bestaat en welk haar waren omvang is.

S. t/. J. D. K.

Aangezien de oorspronkelijke vordering ertoe strekt de verweerster, thans beroepene, te doen veroordelen tot het betalen der som van 3.750 fr. zijnde het bedrag van 3 maanden loon, ten titel van schadevergoeding voor ontslaging zonder vooropzeg. Dat het vonnis a quo deze vordering heeft afgewezen en aanlegster heeft veroordeeld tot de kosten.

Aangezien de beroepster besluit tot de hervorming van het vonnis a quo en toekenning van haren eisch, terwijl de beroepene besluit tot bekrachtiging van het bestreden vonnis.

Aangezien uit de dienaangaande overeenstemmende verklaringen der partijen blijkt, dat:

- 1) de beroepster als steno-dactylo in dienst is geweest van de beroepene Maatschappij H. De Koninck en Kratly, tegen 1.250 fr. per maand.
- 2) dat deze Maatschappij, in Januari 1933 in likwidatie getreden, bij monde van hare vereffenaars, de beroepster op 15 Februari 1933 heeft ontslagen uit haren dienst, tegen 20 Februari daaropvolgend, en dat beroepster tegen deze ontslaging zonder opzeg dadelijk haar protest heeft geuit en haren eisch heeft gesteld tot het bekomen van de wettelijke vergoeding die zij thans opvordert.

Aangezien het vonnis a quo den eisch van beroepster heeft afgewezen op grond van de bewering dat deze laatste vanaf 23 Februari zou zijn in dienst getreden van de firma A. Kratly & Co in dewelke één der vennoten der vroegere firma De Koninck & Kratly is betrokken, en dat hieruit blijken zou dat de beroepster geene schade heeft geleden en dat op eenige vergoeding voor den ongewettigden opzeg geen aanspraak zou kunnen gemaakt worden;

Maar aangezien deze stelling van het bestreden vonnis in formeele tegenstrijdigheid is met den tekst en den geest der wet van Augustus 1922 op 't bediendencontract, die bij wederrechtelijk ontslag, inachtneming van de door de wet voorgeschreven termijnen van opzeg, aan de benadeelde partij, de beperkte maar dan ook forfaitaire vergoedingen toekent die in die wet staan bepaald. Dat, wanneer ééns vaststaat dat een bediende is ontslagen zonder vooropzeg en zonder gegronde redenen, hij een verworven recht heeft verkregen op deze beperkte forfaitaire vergoeding, zonder dat er nog een onderzoek dient, noch mag gedaan, naar den werkelijken omvang of naar het bestaan van het nadeel dat deze onrechtmatige verbreking van het dienstcontract hem kan hebben veroorzaakt.

Aangezien de beroepene tevergeefs verwijst naar de uittalingen van markgraaf Imperiali en van Minister Franck, aangehaald in de «Pasinomie» 1922, blz. 354. Dat inderdaad deze uittalingen van beide voormelde sprekers doelen, niet op den toestand van een

bediende die zonder vooropzeg ontslagen, dadelijk elders eene andere betrekking heeft gevonden, maar op den bediende die, in den loop van den hem regelmatig beteekenden opzeg, elders in eene andere betrekking treedt en diensvolgens zelf den termijn van opzeg niet voleindigd in dienst van zijn gewezen patroon en dus, noodzakelijkerwijze, vanaf dat oogenblik zijn recht verliest op nog verder loon vanwege dezen patroon.

Aangezien het dus ter zake volstrekt onverschillig zou zijn dat de beroepster, na bij de beroepene te zijn ontslagen geworden, zonder vooropzeg, elders dadelijk eene gelijke of zelfs betere betrekking zou gevonden hebben;

Maar aangezien daarenboven in feite, de beroepster vanaf 20 Februari 1933 bij de beroepene was ontslagen en dat zij bij de nieuwe firma Kratly & Co slechts vanaf 1 Maart 1933 is in dienst getreden, en dan nog slechts op proef voor eene maand, al schijnt zij achteraf vast te zijn in dienst genomen in gezegde firma;

Om deze redenen:

De Werkrechtersraad van Beroep,
Kamer voor Bedienden:

Alle verdere en tegenstrijdige besluitselen verwerpende, verklaart het beroep regelmatig in den vorm en ontvankelijk en daarover recht doende, ten gronde, verklaart het beroep gegrond, doet het eerste vonnis teniet en hetzelfde hervormende en doende wat de eerste rechter hadde moeten doen, veroordeelt de beroepene om aan beroepster te betalen als schadevergoeding voor wederrechtelijke verbreking van het dienstcontract, de som van 3750 fr. met de rechtelijke intresten en de kosten der beide gedingen.

**WERKRECHTERSRAAD VAN BEROEP
VAN ANTWERPEN**

Kamer van Bedienden. — 15 October 1934.

Voorzitter: Mr H. Van Oekel.
Pleiters: Mers Van Hoecke en Van Lil.

BEDIENDENCONTRACT. — KLACHT WEGENS DIEFTE. — ONGEGRONDHEID DER KLACHT. — EINDE VAN HET DIENSTCONTRACT. — SCHADEVERGOEDING.

Een klacht wegens diefte tegen een bediende ingediend door den patroon, die ongegrond bevonden werd, wettigt een vordering van den bediende tot schadevergoeding wegens onrechtmatige verbreking van het dienstcontract, zelfs wanneer de patroon den bediende niet formeel zou ontslagen hebben.

Les Grands Bazars réunis l/ D. P.

Aangezien de vordering, ingeleid bij exploit van 8 December 1931 er toe strekt «Les Grands Bazars Réunis» te doen veroordeelen tot betalen van:

1) 390 fr. voor loon der loopende maand November 1931;

2) 390 fr., ten titel van schadevergoeding voor ongewettigde, onmiddellijke ontslaging;

Aangezien het vonnis a quo «Les Grands Bazars Réunis» heeft veroordeeld tot betalen van:

- 1) 45 fr. voor saldo loon;
- 2) 390 fr., zijnde 1 maandwedde, als schadevergoeding voor ongewettigde ontslaging;

Aangezien «Les Grands Bazars Réunis» aanbiedt te betalen, 45 fr. voor loon en, bij wijziging van het bestreden vonnis de afwijzing vraagt van het overige der vordering, terwijl Mevrouw Depondt-Hellemans de volledige toekenning vraagt der door haar gestelde vordering;

Aangezien uit de omstandigheden der zaak en uit de verklaringen van de partijen ter zitting, blijkt dat Mevrouw Depondt-Hellemans als bediende tegen 15 fr. daags werkzaam is geweest in «Les Grands Bazars Réunis», thans «Les Galeries du Bon Marché» en dat op 4 November 1931 door «Les Grands Bazars Réunis» aanklacht tegen haar bij de politie is gedaan geworden voor diefstal, terzelfdertijd als tegen de kassierster, bij dewelke zij was te werk gesteld;

dat de tegen haar ingediende klacht achteraf ongegrond is gebleken;

Aangezien partijen het niet eens zijn over de omstandigheden onder dewelke Mevrouw Depondt-Hellemans na 4 November 1931 hare betrekking bij «Les Grands Bazars Réunis» heeft verlaten: deze laatste bewerende dat de bediende geweigerd heeft nog naar het werk te komen, terwijl deze laatste beweert niet meer tot haar werk te zijn toegelaten geworden;

Maar aangezien deze omstandigheid ter zake vrij onverschillig is, daar alleszins een bediende, die het voorwerp is geweest vanwege zijn patroon van een aanklacht voor diefte en van strafrechterlijke vervolgingen, daaruit voortvloeiende, redelijkerwijze in elk geval niet meer verplicht kan worden zijne vroegere betrekkingen terug in te nemen tusschen de andere bedienden;

Aangezien inderdaad wanneer, zooals het hier blijkt het geval geweest is zijn, de tegen hem ingediende klacht later zonder grond blijkt, hij moet geacht worden gerechtigd geweest te zijn, uit hoofde van die ongegronde en voor hem onteerende klacht, de onmiddellijke verbreking met schadevergoeding, te vorderen van zijn dienstcontract;

Aangezien namens de vennootschap «Les Grands Bazars Réunis» geene met voldoende bewijzen gestaafde redenen worden voorgebracht, die haar handelwijze tegenover Mevrouw Depondt-Hellemans kunnen wettigen;

dat zij diensvolgens gehouden is aan deze laatste, buiten het haar verschuldigde loon tot 4 November, zijnde 45 fr., ten titel van schadevergoeding, voor ongewettigde verbreking van contract, te betalen het bedrag van 1 maand loon, zegge 390 fr. met de rechtelijke intresten;

Om deze redenen,

Werkrechttersraad van Beroep, Kamer van bedienden, Alle verdere tegenstrijdige besluitselen verwerpende, bekrachtigt het bestreden vonnis en veroordeelt «Les Grands Bazars Réunis» tot de kosten van beroep.

NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK

HOF AMSTERDAM, II, 9 MEI 1934

Voorzitter : Mr. J. Kruseman.

Raden : Mrs P. A. Rutgers van der Loeff, L. Th. Jorissen.

ONRECHTMATIGE DAAD. — VERWEKKING VAN RUMOER, WAARDOOR DE NACHTRUST KAN WORDEN GESTOORD, DOOR DE LEDEN EENER VEREENIGING.

De door geïnterneerde ingestelde vordering, daartoe strekkende dat de President appellante zal verbieden om toe te laten en haar zal opdragen om te verhinderen, dat haar perceel (eene studentensocieteit) dagelijks tusschen 23 en 7 uur zoodanig wordt gebruikt dat geïntimeerde en zijn gezin (die het daaraan belendend perceel bewonen) in hun nachtrust worden gestoord, berust niet op eene aansprakelijkheid van appellante voor de handelingen van hare leden maar op haar eigen gedragingen, bestaande in het toelaten en niet verhinderen van de gestelde handelingen der leden.

Evenals bij de toepassing van art. 431 Sr. moet bij de toepassing van art. 1401 B. W. de opvatting worden aanvaard, dat «rumoer» binnenshuis en «burengerucht» buitenshuis wordt verwekt en dat onder rumoer alleen is te verstaan uit de baldadigheid verwekt gedruisch, dus niet het normale gedruisch bij het geven van feesten in eene studentensocieteit — ook al dringt dit door in het belendende perceel — daarentegen wel schreeuwen, stampen, bonzen, met stoelen en andere meubels tegen vloer en muren slaan en dergelijk rumoer.

De Vereeniging Unitas Studiosorum Rhenotrajectina, te Utrecht, appellante, proc. Mr. H. de Nies, tegen

W. J. Nobel, te Utrecht, geïntimeerde, proc. Mr. B. C. Goudsmit.

Het Hof, enz. ;

Overwegende, met betrekking tot de feiten :

dat het Hof overneemt hetgeen is overwogen in de vonnissen, door den President der Rb. te Utrecht op 6 Dec. 1933 en op 19 Dec. 1933 in deze zaak tusschen partijen gewezen, alsmede hetgeen vermeld is in de dingtalen en verdere processtukken ;

O. dat, zooals hieruit blijkt, vaststaat : dat appellante sedert verscheidene jaren gevestigd is in het perceel Lucas Bolwerk no.8 te Utrecht en daar eene societeit voor hare leden drijft, waarvoor zij societeitsvergunning heeft; dat geïntimeerde in 1932 is gaan wonen in het hem in eigendom toebehoorende perceel naast die societeit aan het Lucas Bolwerk no. 9 ; dat hij klachten heeft geuit tegenover het bestuur van appellante en tegenover de politie over hinderlijk rumoer, verwekt door de leden van appellante, waarvoor hij, zijne echtgenoot en de verdere in zijn perceel wonende personen in hunne nachtrust werden gestoord ; dat hij zich in Juni 1933 heeft gewend tot den President om eene voorziening in kort geding te verkrijgen, doch in deze vordering niet-ontvankelijk is verklaard ;

O. dat geïntimeerde zich bij de inleidende dagvaar-

ding andermaal tot den President heeft gewend en in hoofdzaak heeft gesteld: dat appellante toelaat dat haar leden zich herhaaldelijk in de sociëteit te buiten gegaan zijn en nog gaan aan engelijke en overdreven luidruchtigheid door met luider stemme te zingen, te schreeuwen, dansmuziek te maken of te doen maken, te dansen, te stampen, te bonzen, met stoelen en andere meubels tegen vloer en muren te slaan en dergelijke; dat er op deze wijze zoodanig rumoer wordt gemaakt en zoodanige geweldnarigen worden gepleegd, dat geïntimeerde en de zijnen in zijn perceel zeer sterk door dit doordringende rumoer worden gehinderd en gestoord en zijn huis door die geweldnarigen op zijne fundamenten staat te trillen; dat dit burengerucht zeer dikwijls en zelfs meestal veroorzaakt wordt tot diep in den voor de nachtrust bestemden tijd; dat geïntimeerde's echtgenoot sedert den zomer van 1932 in zwangerschap heeft verkeerd, gedurende welken tijd hare zenuwen zwaar hebben geleden door het nerveerende lawaai; dat appellante zoover is gegaan om, nadat geïntimeerde's echtgenoot op 12 Mei 1933 van een zoon was bevallen, naar aanleiding daarvan en dus opzettelijk op 23 Mei 1933 een met veel ophef aangekondigd feest te houden, begonnen te middernacht en voortgezet tot in het holste van den nacht en bedoeld als een opzettelijk middel om geïntimeerde en zijn gezin te hinderen; dat geïntimeerde en zijn gezin, ook het pasgeboren kind van eenige maanden oud, door een en ander schade hebben geleden, lijden en nog zullen lijden, onder meer zoo door depreciatie van het huis als door benadeeling der gezondheid; dat na de voormelde eerste procedure in kort geding de hinder blijft voortduren en nacht aan nacht geïntimeerde en zijn gezin het slapen onmogelijk wordt gemaakt;

op welke gronden geïntimeerde heeft gevorderd, dat de President appellante zal verbieden om toe te laten en zal opdragen te verhinderen dat haar perceel dagelijks na 23 uur en vóór 7 uur wordt gebruikt voor voormelde doeleinden, waardoor geïntimeerde en de zijnen in hunne nachtrust worden gehinderd, met veroordeeling voor elke maal dat appellante niet aan deze veroordeeling mocht voldoen tot betaling aan geïntimeerde van eene schadevergoeding, groot f 100, of zooveel minder als den President rechtvaardig mocht voorkomen;

O. dat appellante een middel van niet-ontvankelijkheid heeft opgeworpen, als hieronder nader te vermelden, en verder in hoofdzaak heeft aangevoerd: dat geïntimeerde zich niet kan beklagen over nachtelijk rumoer, nu hij in het centrum eener groote stad is gaan wonen naast een pand, waarin reeds sedert jaren eene studentensociëteit gevestigd was; dat zij ontkent dat er op hare sociëteit overdreven en ergerlijke luidruchtigheid plaats vindt; dat andere burenen ook de vroegere bewoonster van geïntimeerde's perceel daarover dan ook nooit geklaagd hebben; dat, wanneer de geïntimeerde zijn huis zóo bewoont, dat hij de aan het perceel van appellante onmiddellijk grenzende kamertjes niet als slaapkamers gebruikt, hij geen last van lawaai zal hebben; dat niet verlangd kan worden dat appellante ieder rumoer van hare leden zal beletten; dat de zaak niet spoedeischend is, omdat in het hoofdgeding, dat tusschen partijen voor de Rb. gevoerd wordt, spoedig een vonnis te verwachten is;

O. dat de President bij het eerste vonnis het middel van niet-ontvankelijkheid heeft verworpen en geïnti-

meerde heeft toegelaten eenige nader omschrevene feiten door getuigen te bewijzen;

O. dat, na dit getuigenverhoor en tegen-verhoor van de zijde van appellante, de President bij het tweede vonnis de vordering heeft toegewezen zoodanig dat aan appellante voorloopig is verboden om in voege als bij het vonnis is omschreven, toe te laten dat haar perceel wordt gebruikt voor doeleinden, waardoor geïntimeerde en de zijnen in hunne nachtrust kunnen worden gehinderd, en haar is opgedragen dit te verhinderen, zulks na 25 uur 's nachts en vóór 8 uur voormiddags en totdat in het hoofdgeding bij gewijsde zal zijn beslist, met veroordeeling van appellante voor iedere maal dat zij niet aan dit verbod en dit bevel mocht voldoen aan geïntimeerde eene schadevergoeding te betalen van f 100, en met ontzegging van het meer of anders gevorderde;

O. dat appellante, na tijdig van dit laatste vonnis, enz.;

In rechte:

O. dat appellante hare eerste grief richt tegen de beslissing van den President, waarbij de vordering van geïntimeerde werd toegewezen in voege als bij het eindvonnis is vermeld, waarin appellante wil lezen een bevel, dat zij verplicht wordt, op verbeurte eener boete, politiediensten tegenover derden te verrichten ten behoeve van geïntimeerde;

O. dat appellante hiermede blijkbaar terugkomt op haar verweer in eersten aanleg, dat zij niet aansprakelijk kan worden gesteld buiten de gevallen van art. 1403 B. W. voor onrechtmatige daden van derden onder welke echter uitsluitend hare leden moeten worden verstaan, dat deze slechts in de inleidende dagvaarding worden vermeld, weshalve appellante in eersten aanleg concludeerde tot niet-ontvankelijkverklaring van geïntimeerde in zijne vordering;

dat dit middel weliswaar in het eerste vonnis is verworpen, waartegen appellante geen beroep heeft ingesteld, doch de ontvankelijkverklaring in het eindvonnis is uitgesproken en de grief blijkbaar hiertegen is gericht;

O. dat — zooals ook de President besliste — het middel feitelijken grondslag mist, omdat de vordering niet berust op eene aansprakelijkheid van appellante voor de handelingen harer leden, maar op hare eigene gedragingen, bestaande in het toelaten en niet verhinderen van de gestelde handelingen der leden;

dat het bestuur van appellante het orgaan is, waardoor de rechtspersoon naar buiten optreedt en deze aldus zong kan dragen, dat haar gebouw niet misbruikt wordt door de leden op een wijze, welke aan anderen schade en werkelijken ernstigen hinder toebrengt, terwijl niet ingezien kan worden waarom een Sociëteitsbestuur daartegen niet maatregelen zou kunnen nemen, aan welke de leden hebben te voldoen;

dat in de grief het aanwenden van zoodanige zorg ten onrechte gelijkgesteld wordt met het uitoefenen van politiedienst tegenover derden;

dat deze grief dus moet worden verworpen;

O. dat de overige subsidiair door appellante's voorgedragene grieven deze strekking hebben;

de 2e grief, dat het verbod te algemeen is omschreven;

de 3e grief, dat meer is toegewezen dan gevorderd werd, door te verbieden om toe te laten en te gelasten om te verhinderen dat na middernacht muziek zou worden gemaakt op eenig muziekinstrument;

de 4e grief, dat de door den President aangenomene

zeldzaamheid van het hinderlijk lawaai den gewonen maatregel niet rechtvaardigt ;

de 6e grief, dat de President ten onrechte het bewijs geleverd heeft geacht ;

O. dat deze grieven te zamen kunnen worden behandeld ;

O. dat geïntimeerde toegeeft dat de bewoning van een perceel naast een studenten-sociëteit noodzakelijk nadeelen medebrengt, in zooverre dat de daar gegevene feesten leven veroorzaken, dat ook in het daarnevens gelegen perceel kan doordringen, terwijl vaststaat dat geïntimeerde daar is gaan wonen toen de sociëteit aldaar reeds jarenlang gevestigd was ;

dat hij in zijne inleidende dagvaarding dan ook gewaagt van ergerlijke en overdreven luidruchtigheid, van rumoer, burengerucht en geweldensrijen, doch de door hem nader gestelde feiten hiermede geheel overeenstemmen ;

dat immers hier hetzelfde moet gelden als bij de toepassing van art. 431 Sr., handelende over het verwekken van rumoer of burengerucht, waardoor de nachtrust kan worden verstoord ;

dat «rumoer» binnenshuis en «burengerucht» buitenshuis wordt verwekt, zoodat ten dezen slechts van rumoer sprake kan zijn, daar gesteld wordt dat het gedruisch in de sociëteit wordt verwekt ;

dat, volgens de Memorie van Toelichting op art. 431 Sr. (Smidt, III, blz. 195) wordt aangenomen dat, volgens de toen reeds heerschende opvatting in de rechtspraak (art. 479, no. 8, Code Pénal over «tapage nocturne») het gedruisch uit baldadigheid moet veroorzaakt worden, derhalve niet moet zijn een middel tot of een gevolg van geroorloofde werkzaamheden of uitspanningen, zooals wanneer b. v. iemand in zijn huis een concert of bal geeft, hoedanige opvatting in doctrine en rechtspraak wordt aanvaard ;

dat dezelfde opvatting in dit geval voor de toepassing van art. 1401 B. W. moet worden aanvaard, omdat het normale gedruisch bij het geven van feesten in een studentensociëteit, ook al dringt dit door in het belendende preceel, niet in strijd geacht kan worden met de zorgvuldigheid, welke in het maatschappelijk verkeer betaamt ten aanzien van eens anders persoon of goed ;

dat geïntimeerde bij het betrekken van zijn woonhuis geweten moet hebben dat dergelijke feesten meestal 's avonds laat worden gevierd en somtijds tot diep in den nacht voortduren, terwijl vaststaat dat de leden van appellante een gemengd gezelschap van heeren- en dames-leden vormen, zoodat er ook op de sociëteit bals worden gegeven ;

O. dat uit een en ander voortvloeit dat het gestelde met luider stemme zingen, het dansmuziek maken of doen maken en het dansen niet onder het verbod begrepen kunnen worden ;

dat, wat de muziek betreft, appellante bij pleidooi heeft toegegeven dat het bespelen van een slagwerk bij een jazzband in de nachtelijke uren noodeloos hinderlijk is en wel nagelaten kan worden ;

dat echter overblijven het mede gestelde schreeuwen, stampen, bonzen, met stoelen en andere meubels tegen vloer en muren slaan en dergelijk rumoer en geweldensrijen, waardoor de nachtrust van geïntimeerde en zijn gezin wordt gestoord ;

dat dit ook in het algemeen aldus kan worden uitgedrukt dat, boven en behalve het normale feestgedruisch, des nachts geen buitensporigheden van rumoer mogen worden gepleegd en zeker niet op de wijze

als, gelijk mede is gesteld, op 23 Mei 1933, zou zijn geschied, hetgeen hierboven onder de feitelijke overwegingen is vermeld ;

O. dat het proces in de hoofdzaak in meerdere instantiën kan worden gevoerd en dus nog lang kan duren, zoodat er aanleiding bestaat het gevraagde verbod, mits binnen de aangewezen grenzen, te geven ;

O. dat de President terecht heeft beslist dat, al moge in de laatste maanden, voorafgaande aan zijn eindvonnis, het rumoer slechts enkele malen zijn voorgekomen, de waarschijnlijkheid bestaat dat het zich in de toekomst zal herhalen en daartegen het verbod moet zijn gericht ;

O. enz. ;

Recht doende ;

Vernietigt het eindvonnis, waarvan beroep, dd. 19 Dec. 1933 ;

Verbiedt appellante voorloopig, totdat in het tusschen partijen voor de Rb. te Utrecht hangende hoofdgescil bij gewijsde zal zijn beslist, om toe te laten en draagt haar op om te verhinderen dat haar perceel Lucas Bolwerk no. 8 te Utrecht na 24 uur 's nachts en vóór 8 uur vóormiddags door hare leden wordt gebruikt voor aanhoudend luidruchtig schreeuwen, bonzen, met stoelen en andere meubels tegen vloeren en muren slaan, voor het bezigen van slagwerk bij jazz-band-muziek, en voor ander rumoer in den hierboven vermelden zin, waardoor geïntimeerde en de zijnen in hunne nachtrust kunnen worden gehinderd ;

Veroordeelt appellante voor iedere maal, dat zij niet aan dit verbod en dit bevel mocht voldoen, om aan geïntimeerde te betalen eene schadevergoeding van f 100 ;

Ontzegt geïntimeerde het meer of anders gevorderde ;

Compenseert de kosten van de beide instantiën in dier voege, dat appellante in de kosten aan zijde van geïntimeerde tot deze uitspraak gevallen, begroot op f 435.50, zal bijdagen f 250 en dat verder elke partij hare eigene kosten zal dragen.

(Weekblad van het recht n° 12801).

WETGEVING

15 OCTOBER 1934. — KONINKLIJK BESLUIT BETREFFENDE DEN TERMIJNHANDEL IN DE TER BEURS GENOTEERDE EFFECTEN.

LEOPOLD III, Koning der Belgen,

Aan allen, tegenwoordigen en toekomstenden, Heil.

Gelet op artikel 1, nr III, litt. A, der wet van 31 Juli 1934, waarbij aan den Koning bepaalde machten worden toegekend met het oog op het economisch en financieel herstel en de vermindering van de openbare lasten ;

Op voorstel van Onze Ministers, die er in den Raad over hebben beraadslaagd,

Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel 1. Hij die order geeft om ter beurs genoteerde effecten op termijn in te koopen of te verkoopen, is verplicht bij wijze van pand, aan den wisselagent of aan den bankier, die van hem last ontvangt het order uit te voeren of te doen uitvoeren, een dekking te leveren overeenkomstig het bepaalde bij artikel 2.

Art. 2. De dekking moet bestaan in geld of in ter beurs genoteerde en door den wisselagent of den bankier aanvaarde effecten. Zij mag bestaan noch in een credietopening, noch in een leening, door den wisselagent of den bankier toegestaan.

De belangrijkheid van de dekking wordt door partijen onderling bepaald, zonder dat zij minder mag bedragen dan een vierde van de waarde der handeling noch, in welk geval ook, minder dan twee duizend frank. Die minima kunnen verhoogd worden door de beurscommissie, wier beslissing echter niet de loopende overeenkomsten treft.

De waarde van de effecten welke het voorwerp van de handeling uitmaken, en die van de als dekking afgegeven effecten, worden bepaald door den laatsten genoteerden koers.

Elke prolongatie wordt als een nieuwe handeling beschouwd.

Art. 3. De dekking moet geleverd worden vóór de uitvoering van het arder of, ten minste, vóór de opening van de derde beursbijeenkomst volgende op den dag der uitvoering.

Art. 4. Zoo de ordergever, die van de uitvoering dadelijk kennis kreeg, de dekking niet levert binnen den voorgeschreven termijn, moet de lasthebber, door een afgevaardigde der commissie, voor rekening van den ordergever, dezelfde hoeveelheid van de door hem op order verkochte of ingekochte effecten ter beurs doen terugkopen of wederverkoopen.

De terugkoop of de verkoop moet geschieden uiterlijk op de tweede bijeenkomst volgende op het verstrijken van den bij artikel 3 voorzienen termijn.

Art. 5. Op straffe van nietigheid, wordt de akte van dekking gedagteekend, geteekend door den ordergever en, zoo het effecten betreft, behelst zij de aanduiding van hun aard en van hun nummers: het ontvangstbewijs vermeldt dat het verlies ten bezware van den ordergever het beloop van de dekking mag te boven gaan. Het bericht van uitvoering behelst den datum van de akte van dekking of den inhoud van de verbintenis een dekking te leveren; het herinnert er aan dat het verlies het beloop van de dekking mag te boven gaan.

Art. 6. Tot het instellen van een rechtsvordering is niet toegelaten de lasthebber die van den ordergever de wettelijke dekking niet heeft geëischt of die zich niet gedragen heeft naar de bepalingen van artikel 4.

Artikel 1965 van het Burgerlijk Wetboek is niet toepasselijk op de termijnhandelingen tot inkoop en tot verkoop van ter beurs genoteerde effecten, voor de uitvoering van welke een dekking werd geleverd overeenkomstig de bepalingen van dit besluit.

Art. 7.7 In afwijking van de artikelen 1 en 6, is de ordergever, voor wien de beurshandelingen en beroepsbedrijvigheid uitmaken, slechts dan gehouden de door deze wet geregelde dekking te leveren, indien zij wordt geëischt door den lasthebber of bij beslissing van de beurscommissie; hij is nooit ontvankelijk om de bij artikel 1965 van het Burgerlijk Wetboek voorziene exceptie in te roepen.

Indien de dekking wordt geëischt en niet is geleverd binnen den artikel 3 voorgeschreven termijn, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 4.

Art. 8. Zoo, na ingebrekestelling bij ter post aangeteekenden brief, verzonden ten minste twee vrije dagen vóór den vervaldag, de ordergever de effecten niet heeft geleverd of het geld niet heeft gestort dat hij verschuldigd is wegens de uitvoering van het order, kan de lasthebber, door een afgevaardigde der beurscommissie, en voor rekening van den ordergever, dezelfde hoeveelheid effecten die hij op order heeft verkocht of ingekocht, doen terugkopen of wederverkoopen; eveneens kan hij de titels die de dekking uitmaken doen tegeldemaken.

Art. 9. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

BIBLIOGRAPHIE

ALBERT KLUYSKENS, Professor aan de Rechtsfaculteit der Universiteit te Gent.

Beginnelsen van Burgerlijk Recht. — De Contracten. — N. V. Standaard-Boekhandel 1934.

Met bewonderenswaardige regelmaat gaat deel na deel de verschijning voort van het groote werk, dat prof. Kluyskens zoo nederig noemt «Beginnelsen van burgerlijk recht», doch dat in werkelijkheid een uitgebreid en uitstekend leerboek vormt van dezen belangrijkste tak der rechtswetenschap. Na «de verbintenissen», «de erfenissen», «de schenkingen en testamenten», is thans het boek verschenen dat gewijd is aan de contracten.

Wat de algemeene opvatting en uitwerking betreft, is dit boek volkomen gelijkaardig aan de vorige deelen. De schrijver bezigt dezelfde deugdelijke methode, die zijn werk niet alleen maakt tot een ideaal studieboek voor de studenten, doch die tevens van aard is om de grootste diensten te bewijzen aan de juristen die in de practijk staan. Deze vinden bij Kluyskens steeds zonder moeite de redelijke en duidelijke oplossing van de voornaamste vraagstukken die zich voordoen bij de rechtstoepassing.

De auteur heeft ook in dit werk zijn theoretische gegevens gestaafd met ontelbare verwijzingen naar de rechtsleer, waarbij hij, naast de groote klassieke werken, ook steeds kleinere monographiën en namelijk academische proefschriften vermeldt. De Nederlandsche rechtsleer wordt ook meerdere malen aangehaald, alhoewel misschien in mindere mate dan in de vorige werken van Prof. Kluyskens.

Voor de rechtspraak vinden we bij elke stelling een uitgebreide maar vooral een goede keus van de belangrijkste en ook de meest recente rechterlijke beslissingen.

De stof die in dit boek behandeld wordt heeft den schrijver de gelegenheid gegeven in zijn boek enkele hoofdstukken te wijden aan zeer actuele vraagstukken die voor het hedendaagsch rechtsleven van het grootste gewicht zijn. Zoo bijv. het vraagstuk van het afbetalingscontract dat door schrijver op merkwaardige wijze gesynthetiseerd wordt en waarvoor Prof. Kluyskens zich volkomen aansluit bij de rechtspraak van het Hof van Verbreking, vastgelegd in het arrest van 9 Februari 1933.

De beginselen van den verkoop fob en cif, die eigenlijk thuis hooren in het handelsrecht, worden ook door schrijver op summiere wijze behandeld, en nog talrijke andere punten, waarvoor een bijzondere wetgeving het burgerlijk wetboek heeft aangevuld of gewijzigd, worden niet vergeten.

Ook bij de behandeling van het huurcontract vinden we talrijke hoofdstukken die gewoonlijk niet in leerboeken van burgerlijk recht voorkomen, namelijk de interessante uiteenzetting aangaande de administratieve verhuisingen, de stoornis van genot veroorzaakt door het openbaar bestuur, enz. De wet van 1931 op de landpacht. Verder vinden we in het boek een volledige studie van de wetgeving op het arbeidscontract en het bediendencontract. Ook de wet op de arbeidsongevallen wordt te dezer gelegenheid onderzocht, en verder deelt de auteur interessante beschouwingen mede over het zoo actuele vraagstuk van het collectief arbeidscontract.

Heel deze stof werd over het algemeen totnogtoe geweerd uit de cursussen van burgerlijk recht en voorbehouden voor den bijzonderen cursus van sociale wetgeving. Talrijke jonge dokters in de rechten zijn in die voorwaarden destijds aan de balie gekomen zonder op de hoogte te zijn van deze stof waarvan de kennis in de practijk zoo onmisbaar is.

Het is gelukkig dat Prof. Kluyskens ze heeft ondergebracht waar ze thuis hoort, ook volgens de bedoeling der opstellers van het burgerlijk wetboek. Er bestond immers geen aanleiding om de vraagstukken over werk- en dienstcontract uit te schakelen uit den titel van de huurovereen-

komst, en het is niet omdat de sociale omstandigheden den wetgever genoopt hebben deze stof op geweldige wijze uit te breiden, dat ze niet meer haar plaats in het burgerlijk wetboek zou hoeven te vinden.

Bij het vervoercontract geeft schrijver ons een behandeling van het voor de practijk zoo belangrijk vraagstuk der conventionele beperkingen der verantwoordelijkheid.

In de afdeeling over de aanbestedingen en aannemingen vinden wij bij het onderzoek der juridische stelling van de aannemers en de bouwmeesters, de studie van het privilege waarvan deze kunnen genieten ingevolge de wet van 16 December 1851, stof die ook heelemaal daar op haar plaats is.

Het hoofdstuk aangaande de vennootschappen geeft schrijver de gelegenheid uit te wijden over de vereenigingen en eene uiteenzetting te geven van de wet van 1921, die rechtspersoonlijkheid toekent aan de vereenigingen zonder winstgevend doel.

Eindelijk vinden we bij de kansovereenkomsten de laatste rechtspraak op het gebied van het beursspel, de beginselen der overeenkomst van lijfrente en der levensverzekering, alsook een bespreking der wet van 25 Juli 1930, aangaande het staatstoezicht over de levensverzekeringen.

Deze korte opsomming toont dadelijk welken rijkdom het werk van Prof. Kluyskens ons geeft. Voor de eerste maal vinden we in dit boek voor zooveel actuele vraagstukken, de jongste Belgische wetgeving geplaatst in het kader van het oud burgerlijk wetboek. Het geeft ons daardoor een breed inzicht op het leven van het recht en een synthese van zijn laatste evolutie in ons land.

Prof. Kluyskens had ook weer bij de bewerking van dit boek de uiterst lastige taak op het gebied der terminologie een braakliggend terrein te ontginnen. Zijn nieuw werk is ook in dezen zin een merkwaardige prestatie.

De moeilijkheden van deze onderneming verontschuldigen ten volle het gebruik van eenige minder Nederlandsche uitdrukkingen en zegswijzen, en een zekere hardheid van stijl waaraan stellig in een volgende editie — die niet lang op zich zal laten wachten — grootendeels zal verholpen zijn.

In het Nederlandsch over recht schrijven zooals een Van Vollenhoven dit gedaan heeft, kan helaas nog niemand in Vlaanderen. Doch de prestatie welke Prof. Kluyskens met zijn verschillende werken geleverd heeft, is zoo reusachtig, dat zij ons aller enthousiaste bewondering afdwingt.

Het is mijn vurige hoop dat Prof. Kluyskens met zijn werk zal voortgaan en dat hij ons ook een bewerking zal geven van de nog overblijvende deelen van het burgerlijk recht.

Het verwezenlijken van dit grootsch plan zou slechts de hulde en den dank die de Vlaamsche juristen aan prof. Kluyskens nu reeds zoozeer verschuldigd zijn, nog grooter maken.

R. Victor.

Prof. Mr. J. C. VAN OVEN.

Overzicht van Romeinsch Privaatrecht. — (Leidraad bij een inleidings-college). — N. V. Uitgevers-maatschappij W. E. Tjeenk Willink, Zwolle. — 1934.

Voor de studenten die hun rechtsstudien aanvangen is dit boekje een schat. In klein en handig formaat, gedrukt op slechts een honderdtal bladzijden, geeft het een kortbondig overzicht van de algemeene beginselen van het Romeinsch privaatrecht. De bedoeling van den auteur wordt uiteengezet in de inleiding. Zijn ondervinding als hoogleeraar in het Romeinsch recht heeft hem geleerd dat de beginnende studenten maar al te dikwijls op zeer onbeholpen en verkeerde wijze opteekenen wat de professor doceert. Deze vergissingen uit te schakelen en het dicteeren en opteekenen onder de les overbodig te maken is het doel van Professor Van Oven.

Wij krijgen aldus een werkje waarbij de stof tot het uiterste is vereenvoudigd, waarin enkel de hoofdlijnen worden aangegeven, opgesteld in lapidair stijl, doch dat uiterst geschikt is om tijdens de lessen als basis van het college te dienen, op dusdanige wijze dat de docent volkomen vrij is om deze beknopte beginselen aan te vullen met talrijke voorbeelden en met verwijzingen naar de auteurs.

Zeër terecht zegt schrijver dat misschien zijn boekje ook wel belang kan hebben voor anderen dan studenten. Ook de jurist, die zich heelemaal niet specialiseert in het Romeinsch recht en die tijdens zijn loopbaan slechts verre herinneringen aan deze studie bewaart, zal met een allergrootst genoegen deze korte en zakelijke hoofdstukjes herlezen, waarin enkel het essentiële gegeven wordt.

Onwillekeurig moet ik dit werkje in verband brengen met een boek dat destijds uitgegeven werd door Professor Henri Rolin « Introduction historique au droit romain », een werkje dat eveneens diende als leidraad bij zijn lessen aan de Universiteit te Brussel. Het opzet van beide werken is verschillend. Professor Rolin houdt zich uitsluitend aan het historische en geeft uitvoerige bibliographie op alsook de hoofdzakelijke teksten. Professor Van Oven daarentegen bepaalt zich bij de systematische uiteenzetting van de stof. Het komt mij echter voor dat die beide boekjes elkander prachtig aanvullen.

Ik hoop dat het boekje van Prof. Van Oven door onze studenten in de rechten op groote schaal zal gebruikt worden. Het is van aard om hun bij den cursus van Romeinsch recht de grootste diensten te bewijzen.

R. Victor.

HERMAN BEKAERT.

L'expulsion des étrangers et le délit de rupture de ban. — Imprimerie Administrative (L. Rega) Louvain. — 1934.

Dr. F. IMIANITOFF et H. BEKAERT.

Quelques considérations médico-sociales sur l'indigence étrangère en Belgique. — Bruxelles-Médical. — Tiré à part des N° 48-49-59, octobre-novembre 1932. — Imprimerie Médicale et Scientifique (s.a.) Bruxelles.

Deze beide studies dienen samen vermeld en besproken te worden. Het is inderdaad in het onderzoek dat hij samen met Dr. Imianitoff heeft ingesteld aangaande den toestand van de vreemdelingen in België, dat de Heer Substituut Bekaert de aanleiding gevonden heeft tot het uitwerken van zijn belangrijke studie over de uitdrijving der vreemdelingen en het wanbedrijf van banbreuk.

De toevloed van de vreemde werkkrachten in ons land gedurende de jaren van voorspoed en de vestiging in onze gewesten van landverhuizers, die belet werden zich te begeven naar de Vereenigde Staten en Canada, hebben in hier een zeer bijzonderen toestand in het leven geroepen, die voor gevolg heeft dat ontelbare personen van vreemde nationaliteit in onze steden leven in de grootste armoede. De crisis treft hen zwaarder dan wie ook; zij wonen in de meest ongezonde voorwaarden, trachten op alle mogelijke wijzen te voorzien in het strikt noodzakelijke voor hun onderhoud en bieden een groot gevaar voor onze gemeenschap.

Wij vinden in de studie van den Heer Bekaert en Dokter Imianitoff zeer belangrijke statistische gegevens over deze betreurenswaardige toestanden en schrijvers stellen in het licht hoe noodzakelijk het is van uit een sociaal oogpunt, deze feiten niet te veronachtzamen, doch door een rechtvaardige, doch tevens strenge wetgeving, het gevaar welke deze allogene elementen bieden voor onze samenleving te beperken.

Uitgaande van deze gegevens heeft dan de Heer Substituut Bekaert een studie geschreven over de juridische zijde

van die belangrijke kwestie, studie die een heel boek geworden is. In onze rechtskundige literatuur vonden we tot nu toe zeer weinig op dit stuk en het is een allergrootste verdienste van den Heer Bekaert ons in zijn werk een uitgebreid overzicht te hebben gegeven van de thans geldende wetgeving, de oude en verouderde wet van 12 Februari 1897 en de Koninklijke Besluiten die in de jaren 1930 en 1933 genomen werden om tijdelijk aan den bestaanden toestand te verhelpen. Het werk getuigt van uitstekenden juridischen zin. De behandeling schrijdt voort met duidelijke indeelingen en scherpe onderscheidingen en alle ingewikkelde vraagstukken die zich in de praktijk op dit gebied voordoen worden door den auteur onderzocht, waarbij hij nooit nalaat het onvolledige van de thans bestaande wetgeving te doen opmerken. De studie van den Heer Bekaert put werkelijk volledig het onderwerp uit. Wij vinden er talrijke gegevens uit het internationaal recht in verwerkt en bij het besluit van zijn boek, waarbij de auteur aandringt op een noodzakelijke hervorming van de bestaande wetgeving, drukt hij er vooral op dat deze hervorming zou geschieden in het licht van de gegevens van dit internationaal recht.

Het boek van den Heer Bekaert is een model van nauwkeurige juridische studie ten dienste van een allerbelangrijkst hedendaagsch sociaal vraagstuk.

R. Victor.

INGEZONDEN BIJDRAGEN

DE EED EN DE INSCHRIJVING BIJ DE BALIE IN FRANKRIJK

Vanaf het begin der vorige eeuw werd in Frankrijk geredetwist over de beteekenis en de gevolgen van den eed afgelegd voor het Hof van Beroep voorafgaandelijk aan de inschrijving bij de balie. Een ordonnantie van 20 November 1822 deed deze betwisting oprijzen. Sommige schrijvers beschouwden den titel van advocaat als onscheidbaar van de inschrijving op den lijst van een balie. Algemeen werd nochtans aangenomen dat het afleggen van den eed en 't dragen van den titel onafhankelijk waren van de inschrijving. Het gevolg hiervan was dat een zeker aantal licentiaten in rechtswetenschappen den eed aflegden en zich advocaat betitelden zonder hunne inscriptie te vragen. De titel van advocaat was dan enkel den dekmantel voor een bureel van zaakwaarneming terwijl de titularis aan de contrôle en aan de discipline der orde ontsnapte.

Hiertegen reageerde een decreet van 20 Juni 1920. Dit decreet voert de volgende formaliteiten voor toelating tot de balie in.

1° de kandidaat legt aan den Stokhouder zijne vraag voor, tesamen met zijn diploma en andere bewijsstukken.

2° De stokhouder en de Raad der Orde doen een onderzoek betreffende de integriteit en het verleden van den kandidaat.

3° De Raad beslist over de aanvaarding.

4° Indien de kandidaat aanvaard wordt stelt de stokhouder hem aan het Hof van Beroep voor ter aflegging van den eed.

5° Na de eedaflegging wordt de kandidaat definitief aanvaard en ingeschreven op den lijst der stagisten.

Tegen de beslissingen van den Raad is beroep mogelijk voor het Hof van Beroep.

Op 29 November 1933 liet echter het Hof van Toulouse een genaamde Lacase, licentiaat in de rechten sedert 9 November 1905, die gedurende verscheidene jaren beheerder van het Casino van Luchon was geweest, tot den eed van advocaat toe, zonder dat de Stokhouder dezen Lacase voorgedragen had. De reden hiervan was dat de tuchtraad zijn onderzoek betreffende het verleden van den kandidaat niet had beëindigd.

De Procureur-generaal bij het Hof van Verbreking stelde tegen deze beslissing een verhaal in wegens machtsoverschrijding.

Op gebied van proceduur is dit verhaal eveneens zeer interessant. De eed op zichzelf, eenvoudige daad van rechterlijk beheer en niet een daad van rechtspraak, ontsnapte aan elke mogelijkheid van verhaal. Enkel tegen de beslissing van het Hof dat den kandidaat tot het afleggen van den eed toeliet, kon iets worden ondernomen. Noch het Openbaar Ministerie, eenvoudige gevoegde partij, noch de Stokhouder, die voor het Hof niet inzake was geweest, konden echter dit verhaal uitoefenen. Een verhaal «in het belang van de wet» op grond van artikel 88 der wet van 27 ventôse jaar VIII zou zonder nut geweest zijn vermits het den eed onaangetaast zou gelaten hebben, (zie art. 88 in fine). De eenige weg was die, voorzien in art. 80 van dezelfde wet, wegens machtsoverschrijding. Dit verhaal is mogelijk, niet alleen tegen vonnissen, maar ook tegen alle andere daden der rechterlijke macht. Dit was reeds geoordeeld door het Hof van Verbreking ter gelegenheid van een berisping door den Voorzitter eener rechtbank, gericht tegen een griffier. De vernietiging van de beslissing op grond van dit art. 80, heeft een absoluut effect. De vernietigde daad verdwijnt met al hare gevolgen en kan door geen enkele partij meer worden ingeroepen.

Na een belangwekkende uiteenzetting door Procureur-generaal Matter, betreffende zoowel den grond als de proceduur, verbrak het Hof van Verbreking de beslissing van het Hof van Toulouse. De eed van advocaat afgelegd door den heer Lacase, oud-beheerder van een casino, moet als niet bestaande worden beschouwd ingevolge deze beslissing. (Reg. 13 Dec. 1933, D. H. 1934. 18 en D. P. 1934. 1. 81). H. J.

UIT DE PERS

HET GETUIGENIS VAN KINDEREN IN ZEDENDELICTEN

In de laatste nummers van de «Nieuwe Rotterdamse Courant» verschenen een reeks interessante artikelen van de hand van Dter De Laet, betreffende de psychologie van het getuigenis voor de Rechtbanken. We geven hierachter dit gedeelte van de artikelreeks dat betrekking heeft op het zoo gewichtig vraagstuk van het getuigenis van kinderen in zedendelicten.

Ik wil nu vender een paar kwesties beschouwen, die het getuigenis betreffen, zooals het in rechtzaken wordt afgelegd en die derhalve behooren tot de «levensechte» psychologie. Hierbij beperk ik mij tot kindengetuigenissen in zedendelicten, daar mijn ervaring als deskundige speciaal op zulke gevallen betrekking heeft.

Wanneer kinderen ter openbare terechtzitting verklaringen afleggen, hebben hun getuigenissen al een heele geschiedenis achter den rug. Met het oog op de betrouwbaarheid van de getuigenissen zijn in deze geschiedenis voornamelijk de volgende data en fasen van gewicht:

1. Op een gegeven oogenblik vertelt een kind tegen een ander kind iets over een voorval, dat hem is overkomen of dat het heeft meegemaakt.

2. Dan praten de kinderen er onder elkaar over.

3. Na eenigen tijd komt aan de ouders iets ter oore over het voorval en deze gaan hun kinderen dan ondervragen.

4. Spoedig of onmiddellijk daarna volgt aangifte bij de politie en vindt verhoor door de politie plaats.

5. Weer eenigen tijd later volgt het afleggen van getuigenis voor de rechtbank.

Weliswaar behoeven de opgesomde fasen zich niet bij alle kindergetuigenissen voor te doen en treft men anderzijds gevallen aan, die er aanmerkelijk gecompliceerder uitzien, maar bovenstaand schema geeft toch wel een goeden houvast bij een eventuele reconstructie der geschiedenis van een getuigenis in een concreet geval.

Nu kunnen in ieder van deze perioden factoren gelegen zijn, die op het getuigenis ongunstiger d.i. in foutieven zin invloed uitoefenen. Op een tweetal van deze factoren wil ik hier even de aandacht vestigen.

Foutieve invloed van het vriendenclubje op de getuigenverklaringen van kinderen in zedendelicten.

De eerste factor is het vriendenclubje. Heel vaak ziet men, dat kinderen onder elkaar vriendenclubjes vormen. Dit zijn dan kleine clubjes van twee of enkele vriendjes, die in hun vrijen tijd zoowat steeds bij elkaar zijn en met elkaar spelen en die vrijwel niet omgaan met andere kinderen. Het vriendenclubje kan nu m.i. een zeer belangrijke foutieve factor zijn in de geschiedenis der getuigenverklaringen van kinderen in zedendelicten. Ik wil dit illustreeren aan een voorbeeld.

In een geval, dat ik maar aanduid als geval A, bestaat het vriendenclubje uit drie meisjes, n.l. de twee zusjes Cor (deze is 13 jaar) en Mientje (deze is 15 jaar) en het buurmeisje Truus (deze is 14 jaar). De meisjes gaan vrijwel alleen met elkaar om en in haar vrijen tijd zijn ze ook gewoonlijk bij elkaar. In dat clubje nu zijn Mientje en Truus samen de baas. Cor wordt getolereerd, maar heeft in de leiding niets te zeggen. Dat is heelemaal niet naar Cor d'r zin: ze maakt hierover nogal eens ruzie met haar zusje Mientje, terwijl ze veel moeite doet om bij Truus in een goed blaadje te komen.

Het geval zelf is in het kort het volgende. Cor moet 's avonds na het eten vaak brood gaan halen en dan komt ze langs een perceel, dat ik aanduid als Bengstraat 30. Op zekeren dag vertelde ze aan Truus, dat in het sousterrain van dat perceel, vlak bij de openstaande deur, soms een man stond, die met zijn hoofd bewegingen maakte om bij hem te komen; enkele malen had die man, als ze daar passeerde, zich schuldig gemaakt aan exhibitionisme. Cor verzocht Truus dringend om haar verhaal niet verder te vertellen aan Mientje (daar deze het aan haar ouders zou mededeelen). Truus vertelde het verhaal later toch aan Mientje. Truus en Mientje beraamden daarop het plan om den man «in te sluiten», d.w.z. ze zouden op een avond met Cor langs Bengstraat 30 gaan en als de man dan zich weer schuldig maakte aan exhibitionisme, zou een van haar de politie gaan waarschuwen. Ze deelden dit plan aan Cor mede; deze verzette er zich eerst fel tegen, maar weldra moest ze haar verzet laten varen.

De invloed van het vriendenclubje is nu in het onderhavige geval deze geweest. «Toen Cor haar verhaal deed aan Truus, liet zich bij haar de tendens voelen om de feiten zoo interessant mogelijk voor te stellen; Cor wil immers bij Truus in de pas komen en wil zich aan Truus zoo belangrijk en zoo gewichtig mogelijk voordoen. Als gevolg hiervan heeft Cor aan Truus aanmerkelijk

meer verteld dan ze meende gezien te hebben». — Een nadere motiveering van mijn meening kan ik hier tot mijn spijt niet geven, daar ik dan het heele geval uitvoerig zou moeten nagaan en het heele deskundigenrapport zou moeten weergeven.

In een ander geval, dat ik B zal noemen, bestaat het vriendenclubje uit twee meisjes, die dicht bij elkaar wonen, n.l. Agnes (die ongeveer 12½ jaar oud is) en Mientje (die ongeveer 12 jaar oud is). Deze meisjes vormen een streng afgesloten vriendenclubje. Agnes is in het clubje geheel en al de baas: zij deelt de lakens uit en Mientje beaamt en doet alles wat Agnes wil, zonder ooit eenigen tegenstand te bieden. Haar oppositie in het clubje heeft Agnes te danken aan het feit, dat ze van heel wat betere afkomst is dan Mientje: Agnes is de dochter van een kleinen ambtenaar en de vader van Mientje is slechts een gewoon werkmans.

In geval B bleek nu de invloed van het vriendenclubje deze te zijn, dat Mientje zonder meer de onware verklaringen bevestigde, die ze Agnes aan haar moeder hoorde doen. — Ook hier moet ik afzien van een nadere motiveering.

Een specifieke fout in het getuigenis.

Op grond nu van deze twee en van andere gevallen meer ben ik tot de conclusie gekomen, dat er aanleiding is om te spreken van een «specifieken» foutieven invloed, die bij getuigenverklaringen van kinderen in zedendelicten aan den factor vriendenclub kan toekomen. De aard van dezen specifieke invloed wordt bepaald door de structuur van het vriendenclubje en mede door de persoonlijkheid der leden van het clubje. De specifieke invloed bestaat daarin, dat tendenzen, die zich in het algemeen in het vriendenclubje laten gelden, ook invloed hebben in het onderhavige geval. — Naar we in de twee aangehaalde voorbeelden kunnen zien, kan deze invloed zich zoowel reeds vóór het verhoor door de ouders laten gelden als bij de ondervraging door de ouders zelf. — Het is natuurlijk niet zoo, dat, overal waar een vriendenclubje is, ook steeds zoo'n specifieke foutieve invloed aanwezig moet zijn. Of in een bepaald geval het vriendenclubje inderdaad zoo'n specifieke foutieve invloed op de getuigenverklaringen heeft, is een kwestie, die van verschillende factoren afhangt, o.a. van den aard van het geval en van de persoonlijkheid der kinderen. — De grootte van de foutieven invloed kan natuurlijk eveneens verschillend zijn; ook deze hangt af van verschillende factoren.

Een andere factor, waarover ik iets wil zeggen, is de foutieve invloed, die in zedendelicten van het verhoor door de ouders (of familieleden) kan uitgaan op de getuigenverklaringen van kinderen.

In het algemeen raken de ouders, als hun ter oore komt, dat hun kinderen op een of andere wijze betrokken zijn bij een zedendelict, in een affectieven toestand. Eenerzijds zijn ze bevreesd, dat hun kinderen nadeel (hetzij fysiek, hetzij moreel nadeel) hebben ondervonden. Anderzijds zijn ze vaak boos, omdat hun kinderen niet voorzichtiger geweest zijn en niet geluistend hebben naar vroeger gegeven waarschuwingen. Wanneer het kind het vooral genuimen tijd voor zijn ouders verzwegen heeft, kan dit ook een reden tot boosheid zijn.

In zoo'n affectieven toestand gaan de ouders dan hun kinderen ondervragen en de wijze, waarop dit geschiedt is in den regel heel weinig geschikt om objectieve mededeelingen van de kinderen te ontvangen. Nu zal ik hier niet nagaan, op welke verschillende wijzen foutieve invloed van het verhoor der ouders kan uitgaan. Maar ik wil mij beperken tot het volgende punt: het verhoor der ouders heeft soms ten gevolge, dat de kinderen (ten slotte) verklaren wat de ouders vreezen, dat gebeurd is of wat naar de meening der ouders gebeurd zou zijn; de kinderen geven dan (ten slotte) niet (meer) hun eigen meening.